

הפגנות

איש יוצא-דופן

רק אדם חריג

מסוגל לבצע משימה

ברתיאפשרית: לאחר

את תנועת-השחרור

כל המהפכות שאירעו לאחרונה בישראל באו בעיקבות מעשיהם של אנשים יוצאי-דופן, בלתי-תלויים ובלתי-ממוסדים.

מוטי אשכנזי הפיל את משה דיין. אסא קדמוני וחבריו עזרו לו להפיל גם את גולדה מאיר. המשורר יבי מבקש לחולל מהפכה קשה עוד יותר: לאחד את מחנה-השלום בישראל.

אמנון רובינשטיין ב"הייד פארק" קונייטרה —

יבי נאמן — אינה חשובה —

מתי פלד נאמן — השלום חשוב

ניסיון פרטיזני. אנשים טובים וממורדים הסבירו לא פעם למשורר המשופם, שזוהי משימה בלתי-אפשרית. ראשי קבר-צות-השלום השונות חוששים איש מרעהו, וכל אחד מהם סבור שהשני אינו די מכובד.

לפני חודש עשה יבי ניסיון פרטיזני: הוא הזמין אישים שונים ל"הייד פארק" ביער ברשמן, לדון על הבעייה הפלסטינית (העולם הזה 1911). לתדהמת רבים באו לא רק כ-1500 מאזינים, אלא גם שורה ארוכה של אישים, מדויד שחם (עבודה) עד מאיר פעיל (מוקד). ממתי פלד (בכלי-זאת-מערך) עד אורי אבנרי (מרי). חשוב יותר: כל הנואמים אמרו בדיוק אותו הדבר, ונסתבר שעל נושא כה מרכזי ושנוי במחלוקת, יש ביניהם תמימות-דעים כמעט-מוחלטת.

יבי לא נח על זריה של הצלחה זו. השבוע קיים, שוב ביוזמתו הפרטית, מיפ"ג גדול עוד יותר, ליד הירקון בתל-אביב. הפעם באו כ-3500 איש — ואלפים נוספים תצו בין הפארקים שלאורך הירקון, ולא מצאו את מקום האסיפה.

קשת הנואמים היתה הפעם רחבה עוד יותר. נוסף על ראשי "בכל-זאת-מערך", מוקד ומרי, באו גם שולמית אלזני (ר"צ) ואמנון רובינשטיין (שינוי). וגם הפעם בלי טה התופעה: כימעט כל הנואמים דיברו בלשון אחת: למען הפרדת-כוחות עם סוריה, חוך ויתור על קונייטרה. רק ניסים אליעד ("ל"ע) חרג מן הכלל, השמיע נאום בעל גון ניצני, ברוח התפנית האחרונה של "ל"ע.

הצבעה פובליטארית. שני הנואמים האחרונים הסיקו את המסקנות — בשני מישורים שונים.

האלוף (מיל.) מתי פלד סיכם את הגישה לבעיית רמת-הגולן מנקודת-הראות של איש-הביטחון: קונייטרה אינה חשובה — השלום חשוב.

עמוס קינן הסיק מסקנה אחרת: אחרי שהסביר מדוע חיוני לאחד את תנועות "ר"צ, שינוי, מרי, מוקד, הפנתרים, בכלי-זאת-מערך ועוד — ערך בריב-מקום הצבעה בקהל על הצעה זו. רוב גדול הצביע בעד, איש לא הצביע נגד.

כשהתפור הקהל, נשאר יבי אחרון בשטח — כשבראשו תוכניות למיבצע הפרטיזני הבא, למען איחוד תנועות-השלום.

צה"ל

איפה הפרחים כולם?

רוצה להימלט מעונש?

ספר מה עשית

למען המדינה

האיש שקטף פרחי-כרמל מוגנים, במקום המוגדר בחוק כאתר-טבע מוגן, הבחין לפתע כי יש מי שמתכוון כמעשי. הוא הפך פניו והחל לרוץ.

המתכוון לא יותר, דלק אחריו במהירות. אך האיש היה זריז ממנו. הוא הגיע אל מכונתה, התניעה והסתלק.

קצין חובב פרחים. ד"ר זאב נאוה היה בטיול באזור הקריות בחיפה, כאשר הבחין בקצין קוטף-הפרחים. נאוה, פרר-ספור להנדסה חקלאית בטכניון, ידוע בין חובבי-הטבע בארץ כאחד הקנאים הגדולים לשמירת הטבע.

הוא לא יכול לעבור בשתיקה על מה שהתחולל לנגד עיניו. החל דולק אחר האיש. לאחר מירדף קצר ומהיר נכנס האיש למכונת הצבאית והסתלק מהמקום. כעסו של נאוה גבר בו עוד יותר בראותו את המכונת. הוא הבחין שבעליה הוא קצין בכיר בצה"ל.

נאוה רשם את מיספרה של המכונת, שלח מיכתב-תלונה חריף לרשות שמורות-הטבע. בו התלונן על מעשהו של הקצין ודרש להעמידו לדין.

רשות שמורות-הטבע ביררה את הפרטים והצליחה, באמצעות שילטונות צה"ל, לזהות את נהגה.

היה זה אלוף-מישנה ישראל אביר, בבית-המישפט הודה אביר באשמה. אך כאשר התבקש עלייד התובעת, עורכת-הדין מירה פרוכטמן, להסביר את מעשהו, ביכר לפרט את הדברים שעשה למען המדינה.

בין השאר, הציג, כסימוכין לטוהר-מידותיו, עיטור-גבורה שקיבל מאת הרמטכ"ל.

נראה שטיעונו שיכנעו את שופט-השלום יוסף גוימן, שקנס את אלוף-מישנה אביר 75 לירות בלבד.

המישכחה הלוחמת לה בלה

אחת הפעמים הבודדות בהן עמד צה"ל על סף של מרידה צבאית, היתה כאשר כמעט כל מפקדי חטיבת ה-18 צנחנים קשרו קשר חשאי במזימה סודית. אבל המרד לא היה מכוון, חלילה, כדי לתפוס את השלטון במדינה או להחליף את הממשלה. הוא נועד לתבוע את הדחתו של מפקדם הנערץ של הצנחנים באותם ימים — אריאל ("אריק") שרון.

זה אירע בתחילת שנת 1957. עם ישראל היה עדיין מסוחרר ושיכור מהניצחון הר-צבאי הראשון הגדול שנפל בחלקו במיפ"ג צע קדש. הצנחנים, שצנחו במיתלה וכבשו את חופי מיפרץ סואץ מא-טור, בואכה שארם-א-שייך, היו גיבורי המלחמה. שמו של מפקדם, אריק שרון, שהיה עד אז מוכר רק למעטים מחוץ לצה"ל, נישא בפי כל.

אבל הצנחנים עצמם היו ממורמרים. במיבצע סיני הקיזה חטיבת הצנחנים את דמה בקרב המיתלה. 38 הרגים נפלו בקרב זה, וכ-120 מחילי החטיבה נפצעו בו. למפקדי החטיבה ברמות הבכירות וברמות הביניים היו טענות קשות נגד מפקד החטיבה, אריק שרון.

לא היה זה רק בגלל מה שאירע במיל-חמה. זו היתה מרידות מצטברת, שנבעה מאופיו המיוחד במינו של אריק. המרידות שהצטברו בלבבות של יחידים פרצה והפיכה להתארגנות זמן קצר לפני מיבצע קדש, בעיקבות פעולת התגמול שבוצעה ב-21 באוקטובר 1956. על תחנת המשטרה של קלקיליה.

גם פעולת התגמול זו נראתה בעיני רבים ככישלון צבאי, למרות שתחנת המשטרה הירדנית פוצצה וקרוב למאה מחיילי ה-18 לגיון נהרגו בפשיטה. כמו היום כך גם אז היה קנה המידה להערכת פעולה צבאית

פוק 2 בסידורה:

על היחסים

המעוררים

בקצונה הבכירה

של צה"ל

כישלון בו, במיוחד משום שדיין סירב לאשר את התוכנית המקורית של המיבצע.

דיין מאשים

את אריק

הקרע בין משה דיין לבין אריק הרחיב והעמיק בעקבות קרב המיתלה ב-1956. בקיצור נמרץ ניתן לשחזר את מה שאירע בקרב, כך: אחרי שאחד מ-18 גורדי חטיבת הצנחנים, בפקודו של רפאל ("רפול") איתן, הוצנח במיתלה, יצאה שאר חטיבת הצנחנים בטור משוריין להתחבר עמו. אבל המטכ"ל עיקב את התקדמות הטור המשוריין. סירב להעניק לטור סיוע אווירי. נוצר קצר בין המטכ"ל לבין מפקד דת החטיבה, כאשר מפקדי הצנחנים חושבים כי מפקדים למעשה את הגדוד ש-הוצנח במיתלה.

אריק שרון נקט אז בדרכי ערמה. הוא ביקש מהמטכ"ל אישור לבצע טור אלים לכיוון מיצר המיתלה, כאשר ניתן לו אישור זה, בתנאי שלא ייכנס לקרב עם המצרים, הפך אריק את הטור המשוריין של החטיבה שלו כולו לסיוע אלים.

בראש הכוח עמדו או הסמט"ט, יצחק ("חקה") חופי, המג"ד מרדכי ("מוטה") גור ודויד. מה שאירע אחר-כך הפך לי-טרגדיה. הטור המשוריין, שנשלח תוך הפרת פקודה, נלכד במלכודת במיתלה, נקרה לארבעה חלקים ורק אחרי שעבר את כל מדורי התופת הצליח לחלץ את

ה"ידידים" אלופים שרון וייצמן בצוותא

עצמו ולהתגבר על המצרים במיצר. משה דיין לא הסתיר את זעמו על כיש-לונ זה של אריק. בספרו "יומן סיני, ביקר קשות את המיבצע. הוא לא כעס כל כך על הפרת הפקודה כמו על המישגה ה-טאקטי שנעשה בביצוע הסיוע, אחרי הפ-רת הפקודה. כתב אז דיין את מה שנראה היה ככתב-אישום נגד אריק שרון: "ה-מישגה העיקרי שעשו הצנחנים בהתקפתם היה מישגה טאקטי. מיפקדת היחידה שיערה שבמיתלה אין כוח מצרי גדול ולכן הירשתה לעצמה להתקדם בשטח טופוגרפי נחות, בוודא, כשהאנשים מרוכזים ברכב הנוסע בטור עורפי. הצני-חנים חשבו כי אם ייתקלו בכוחות אויב יצליחו להתפרס ולהיערך בעוד מועד לחתקפת... על השיקולים חמוטעים שילמה יחידת הצנחנים מחיר מלא בדמה."

של צה"ל מחיר הדמים ששולם בעדה. 18 צנחנים נהרגו בפשיטה על קלקיליה וחמישים נפצעו. עובדה שהפכה את ה-ניצחון לתבוסה. היה זה אחרי שאחת ה-פלוגות שהיתה במשימת חסימה, נלכדה במלכודת. בנסיגות החילוץ של הפלוגה, נפלו מרבית הנפגעים.

למשה דיין, מי שהיה הרמטכ"ל באותם ימים, היו טענות קשות אל אריק שרון בשל תיכנון הפעולה. למעשה האשים אז דיין את אריק בכישלון. הוא טען שחייליו לא עמדו בלוח הזמנים וכי שלח את ה-חסימות שלו עמוק מדי אל שטח האויב.

היה זה למעשה הקרע הגלוי הראשון בין דיין לאריק שרון, שהיה עד אז חביבו ובן-טיפוחו של דיין. אריק לא נשאר חייב לרמטכ"ל. הוא תלה את אשמת ה-